

Oglas, pripisana itd. Utkaju i računaju su na temelju obilnog cjenika ili po dogovoru.

Novci za predbroju, oglasie itd. šalju se naputnicom ili položnicom pošt. stacionice u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, neka to javi odpravniku u otvorenom pismu, sa koji se na plaća poštarina, ako se iz- vana naplaćuje. "Reklamacija".

Čekovnog računa br. 247840. Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Strogom cenzu malo stvari, a nosilcima sve političari. Narodna poslovnica.

Izslz svakog četvrtka u podno.

Netiskani dopisi se ne vraćaju nepodplatani ne tiskaju u netiskanim ne primaju. Predplaća se poštarinom stoji 10 K u obće, na godinu 5 K za seljake ili K 5-., odu. K 2-50 ra pol godine.

Izvan carevine više poštarina. Plaća i utuđuje se u Pull. Pojedini broj stoji 10 h., zaostali 20 h., koji u Pull, toll izvan lste.

Uredništvo i uprava nalazi se u Tiskari Laginja i dr. prije J. Krmpotić i dr. (Via Gliala br. 1), kamo neka se naslovljuju sva pisma i predplaća.

Odgovorni urednik i izdavalac Jerko J. Mahulja. — U nakladi tiskare Laginja i dr. prije J. Krmpotić i dr. u Pull. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Tratu (Via Crucera br. 1, il. ktl).

O austro-ugarskoj nagodbi.

(Nastavak govora nar zast. dr. M. Laginja).

U sjednici od 14. listopada 1867. dakle točno prije 40 godina Dr. Ziemalowski izrekao je: sildeće riedi: S dopuštanjem g. predsjednika ja ću ih pročitati — usje loga mnogo — a on će mi to s tim više dozvoliti, jer je taj gospodin Poljak (čita): Svjetska povjest kaže nam pojedine epohe, koje su na neki način kamenovi, što pokazuju milje u napredku čovječanstva. Svako razdoblje ima žig bilo koje velike misli.

U razdoblju osnutka razširenja kršćanstva valjalo je u svakom individuu priznati čovjeka; u razdoblju francuske revolucije radilo se o tom, da se prizna građanin u svakom pojedincu; današnje pak doba ima na svojoj zastavi to, da se moraju u čovječanstvu priznati narodnostne individualnosti.

Ova misao — gospodo — dokazao je Ziemalowski, ne potječe od jučer. Već na bečkom kongresu, premda je Poljaka bila razgrana i to sankcionirano, ipak je bilo priznati individualnost poljskoga naroda. Ova misao, rodivši se u Italiji, drugdje se je izrodila u konglomeraciju rasa; ona na vrata Austrije udara kao pangermanizam i panslavizam.

To je bilo prije 40 godina; danas je panslavizam popustio, a pangermanizam je još jači. (Smjeh. — Govornik čita dalje)

„Što je Austrija postavila proti toga? Jednu diametralno opreću misao: unifikaciju različitih plemena i naroda. Nitko ne će tajiti, da je to slabo učinila, jer jedna misao nikad se ne pobija drugom, koja joj je potpunoma opretna, nego s takovom, koja ide s njom uzopred.

Pogledajmo Austriju. Ona se sastoji, a osobito polovica, koja je ovdje zastupana, od naroda, kojega jedni pripadaju njemačkom koljenu, drugi slavenskomu, ali ni jedni ni drugi ne će da budu progutani konglomeracijom rase, za kojom se ide.

Svi ovi narodi žele u Austriji uzdržati svoju narodnostnu individualnost u Austriji. Tim je, — moja gospodo — označen naravni i za to jedini trajni oblik Austrije; savez svih tih naroda za zajedničku obranu.

Nagodbeni zakoni čine sve protivno tome savezu. Rekao sam, da je i oblik i sadržaj nagodbenih zakona takav, da mi nikako nemožemo mirno preko toga preći. Treba samo površno sve pročitati, pak viditi, kako je kao crvena nit kroz sve ovdje utanačene, kroz svu ovu nagodbenu zakonsku osnovu to, da mi imamo ovdje pošta sa dvie sasvim samostalno države, — tako, kao da su Ugarska i Austrija nastale jučer i da danas po prvi puta sklapaju brak, koji se onda zove trgovački ili ini kakav ugovor.

Do sada nije bilo tako; a pošto je do sada bilo bar nekakve nade, da će oni narodi, koji su u dualizmu do sada vidjeli samo svoju nesreću, ipak na pola doći do toga, da mogu živjeti, — i pošto mi, osobito mi Hrvati, koji smo se od zajedništva nekih interesa ove monarchije na-

dali, da će, možda, austrijska vlada, poduprta jakim pučkim pokretom u Austriji, ipak nus pustiti, da postignemo bolji narodni i gospodarski život, to nas samo ti razlozi i to nade — ili zapravo ti razlozi i te nade nukaju, da i formu i novo bivstvo ovih ugovora držimo za nas nepovoljnima i takovima, da ih ne možemo samo tako primiti.

Naša se je vlada na usta njegove preuzvišenosti g. ministra predsjednika kod ove prilike i to odmah, čim su predložili došli pred-kuću, izjavila potanko. Njegova preuzvišenost govorila je na široko o različitim točkama, — ali nije rekla gotovo niti jedne riječi o onom, o čem moramo mi u velike sumnjati i česa se moramo bojati.

Njegova preuzvišenost iztakla je neke točke, koje su uređjene koristno za ovu državnu polu.

Neka bude. Ta bilo bi i smiešno, kad bi se stvorila i smjela zastupstvu naroda predložiti nagodba ili ugovor, kud kojega bi samo jedan izključivo drugi dio imao koristi.

Ipak mora nam biti dopušteno, da izrečeno svoju sumnju također o tim takozvanim gospodarskim stečevinama, — i ja se u tom pogledu mogu mirne duše pozvati na potanka razlaganja, koja su već u ovoj visokoj kući izrečena, — u što posebice brojim jučerašnji govor druga Axmanna.

Dopustite mi, da dokažem protivno, — da nisu tako velike naše gospodarske stečevine, kako ih prikazuju. Ima i drugih interesa, o kojima sam već govorio i glede kojih smo kod ove nagodbe veoma zabrinuti a ti su interesi državnoopravne naravi. To su upravo one točke, o kojima njegova preuzvišenost g. ministar-pred-jednik, dakle tako rekavši vlada, nije rekao ništa.

Držim, visoka kućo, da je potrebno već sada neku vrst komentara dati za ono, što nam je predloženo i da je dobro, pošto se radi o dvostranom ugovoru, da uzmemo za ovo komentar kod drugoga kompeticenta. Vi ćete mi sigurno dopustiti, da se u tom pogledu njegova preuzvišenost Franjo Košut svakako mora smatrati kao pravi oficijalni tumač, kao pozvani razjasnitelj, jer on ima dva svojstva: a jedne strane on je ministar trgovine i jedna od glavnih osoba ugarskoga ministarstva, a s druge strane je predsjednik neodvisne stranke. Mi ćemo toga gospodina pohvaliti potpunom, mi ne smijemo kod njega nikako predpostaviti, da on nije dobro razumio ovoga ugovora i da ga on ne će kao danas tako i poslije 10 godina — ili ako ne on, a to njegov neposredni nasljednik — tumačiti i interpretirati upravo onako, kako će izključivo biti povoljno za Ugarsku.

Pošto mi se ova stvar čini silno važna, prije nego počnem dokazivati, da čitav austro-ugarski ugovor, kako je predloženo, sa hrvatskog stanovništva nema nikakve vrijednosti, uslobodit ću se, da navedem nekoje od izjava njegove preuzvišenosti gospodina ugarskoga ministra trgovine, neka se u ovoj kući čuje glas, po kojem se vidi, kako je veliko stečevine dobila Ugarska i prema tomu kakve je štete pre-

trojela zajednička misao — zovimo to ovako ili onako — ili skupna monarchija u onom smislu, u kojem ju mi shvaćamo kao budući zalog svih naroda i njihovih stobostina.

Odmah drugi dan, kako su osnovne bile predložene obim parlamentima, 17. listopada, imala je neodvisna stranka u Pešti plenarnu sjednicu, na koju je došao ministar Košut u dva svoja svojstva, kojih sam se dotaknuo: kao ministar trgovine, a osobito kao glava rečene stranke.

Evo u mensa rječ po rječ njegovih izjava. Te su malo podulje, ali ja mislim, da će mi radi važnosti same stvari visoko predsjedništvu dopustiti, da ako ne svo, a ono nekoliko izreka, pročitam. (Zast. dr. Hilbovicki. On je Košutov bratučed) S tim bolje.

Košut o ovim osnovama veli: (čita) „Kad ne bi bilo uspjele sklopiti nagodbe, zemlja bi bila došla u vrlo težak položaj, jer je svakako istina, da je za taj slučaj bio, kad se je ustanovila sadašnja vlada, odlučeno uzdržati status quo, a onda bi Austrijanci bili mogli proti nama voditi žestoki gverilski rat. (Čujte!)“

To je prvo uvjerenje i prvo priznanje. Ono je važno, visoka kućo, jer se u Austriji uvijek govori, a po svoj prilici, ne bez razloga, da smo mi ekonomski jači dio. Čemu onda trčati za njima? Njegova preuzvišenost je rekla: U pitanju banke mi zbilja ne trebamo trčati ni za kim. Držim, da ni u ostalim pitanjima nije za nas bila baš tolika sila da za nekim trčimo (Odobranje). Bilo bi ostalo sve na istom, kako je bilo od g. 1899. Jer ako je utvrđeno, da smo mi jači dio i da ne ćemo rušiti ono, što faktično postoji, trebalo bi krivnju zbog nesreće, koja bi bila zadesila Ugarsku pripisati samo Ugarskoj i Madjarima, pošto s naše strane nije bilo trebalo nikakve promjene. Kad bi dakle bilo nešto promijenjeno, bilo bi se to dogodilo radi njihove — kažimo — nerazumnosti, a oni bi sami sebi imali pripisati krivnju.

O nagodbi kaže njegova preuzvišenost ugarski ministar trgovine, da se nagodba ne samo smije primiti nego da je u mnogim prilikama pače koristna. To će kasnije dokazati (čita):

„Naši su gospodarski interesi zaštićeni kako treba“, — rekao je — „našim državnoopravnim zahtjevima, koji su svi honoriralni stanovništve neodvisne stranke, zadovoljeno je u mnogo slučajevu, a upravo na tom polju mi smo postigli tako znatnih rezultata, kao što ih još nikad nijedna zemlja nije postigla kod govora s trgovskim ugovorima (Z važno odobranje i povici „Eljen!“).

To je iskreno rečeno moja gospodo! Košut ima sasvim pravo; jer u trgovačkim ugovorima riješena su i to samo u prilog madjarske neodvisne stranke, takva pitanja, koja bi inače za zajednički život dvih država i dvih monarchija bila nužna jedino kao temeljni ugovori, kao najtemeljnija utanačena uobće; dapače je u formi ovih ugovora za budućnost oduzeta kruti jedna prerogativa, jer sve ono, što je do sada oblično, kako sam već rekao, utanačivao

sa vanjskim državama car i kralj, sve to se u buduće može utanačiti u ime jedne ugarske, eventualno i u ime austrijske vlade, — ali se može dogoditi da bude utanačeno samo u ime koje ugarske vlade.

Košut kaže dalje (čita): „Medjunarodno pravno stanovište potpunom je osigurano, pošto je sklopljen ugovor, i podpisan ugovor od obih država — i tako potpisan predložen u formi ugovora kući, isto kao kad bismo sklopili ugovor s Rusijom ili s Njemačkom. Shvalite važnost ovoga i procienite sa stanovišta neodvisne stranke (Zivažno odobranje i povici: Eljen!)“

Zatim kaže Košut dalje o carenskom tarifu, da je ugarski carenski tarif, koji je, kako znamo, samo jednostrano, dakle samo sa ugarske strane inartikuliran, sada nagodbenim zakonima sankcioniran s austrijske strane. To on sa punim pravom drži veoma važnim (čita):

Taj obći ugarski carenski tarif može se iza g. 1907. nadomjestiti bilo kakvim tarifom, koji se ima na novo stvoriti, ako ta zemlja drži za dobro, — a na to Austrijanci ne mogu nikako uplivati. S tim smo snažno iztaknuli posebno pravo odlučivanja ugarske države, — jer do sada nije bilo moguće potpunom neodvisno od Austrije ustanoviti autonomni carenski tarif.

Tako mi tu imalemo, moja gospodo, priznanje jednoga velikoga principa, o čem se je i u Austriji sumnjalo a što Madjari sad priznaju, jer su sigurni, da će ovaj nagodbeni kompleks potpunom ustavno biti uređen i primljen, oni priznaju, da bez Austrije bez ovostrane državne pole ne ki nikad bili mogli ustanoviti trgovinski tarif. Pravno stanje samostalnih ugarskog carenskog područja sada se priznaje, a to spada, kako rekoh, u velike stečevine Ugarske, pošto su to oni do sada samo sa svoje strane činili, dakle jednostrano, a za nas to radi toga nije bilo obvezatno, (Naslavit će se).

Iz carevinskoga vieća.

U Beču 17./11. 1907.

Nagodbeni odbor imno je prošloga tjedna više sjednica. Prešao je već i u podrobnu razpravu. Zato su glasovali odaslanici sviju stranaka, osim jednoga Hrvata dra. Laginja, jednoga Slovenca, dra. Ploja, oboje kao odaslanika Jugoslavenske veze, i četvorice socijalnih demokrata. Nemařim li pozivati kako su pojedini odaslanici na dugo i široko govorili, kritizirali nagodu, prigovarali i ovomu i onomu, da pak izjave da će glasovati za nagodu. Želim koju reći samo o jednom pitanju, koje nas najviše, pretežno zanima, a to je hrvatsko pitanje.

Neću ja o tom pitanju svojih misli razlagati, nego probići ono što se je o njem u nagodbenom odboru govorilo. Počeo je dr. Laginja. Izjavio je, da parlamentarna „Sveza južnih Slavena“ nesamo neprima nagode nego ona će se svimi silami oprieti nezakonitostim počinjenim sa strane austrijske i ugarske vlade nu štetu hrvatskoga naroda.

Sveza je proti dualizmu toli stetinom hrvatskomu narodu, a u dualizmu je osnovana nagoda. Pa i kod stvaranja te takve nagode nisu se austrijska ni mađjarska vlada držale temeljnih državnih zakona, na kojih je zasnovana monarhija. I tu se je krunilo hrvatska prava. Sveza će sporazumno sa braćom Hrvatima na saboru u Budimpešti sve sile uprati u to, da se štoju uzakojena prava Hrvata. Boriti će se Hrvati i u Budimpešti i u Beču. Možda neće biti osamljeni. Al kad bi imali biti, borili će se sami neustrašivo, negledeć da li će imati uspjeha već sada ili kasnije. Prije ili kasnije ga moradu imati. Ovo zadnje je odgovor ministru-predsjedniku Becku, koj je bio prije na jedan klikaj dra. Laginje odgovorio da Hrvati moradu znati, da će se, ako se hoće boriti, morati boriti sami i sa svojim sredstvi.

Krasno se je zauzeo za hrvatska politična prava radikalni Čeh Čok. On je proti dualizmu, kao izvoru zla svih Slavena, i ov i on kraj Litave. Ona strana, veli, nejma zakonitoga ugovaratelja nit na temelju obstojećih zakona. Ugarska vlada ugovorala je bez hrvatskoga sabora, a morala bi bila saslušati taj sabor. Ministar-predsjednik morao je uvjeriti se da li je Ugarska vlada kao ugovaratelj zakonito postupala. On je morao štiti prava Hrvata ove polovice i zauzeti se za prava Hrvata one polovice monarhije. I car Austrijski, koji je nesamo mađjarski nego i hrvatski kralj, imao se je zauzeti za hrvatska prava. Žalibože čuje se, veli govornik, da je ste strane učinjen i daljni korak proti hrvatskom narodu. Uwekerle da je dobio ovih dana punomoć da radi što hoće proti Hrvatskoj i narodnostim. To je onako kako kad se je uzakojila obstojećemu zakonu protislaveća zakonska osnova o pragmatički željezničkih činovnika.

Slovenački zastupnik dvorski savjetnik Šuklje, nekada velik radikalac, pak liberalac, a sada klerikalac, uvijek vladnovec, smatrao je nužnim da polemizira proti doktoru Laginji, proti tomu najme da se je izjavio proti nagodi i da je iztaknuo skupni postupak „Jugoslavenske sveze“ sa hrvatskom delegacijom u Budimpešti. Reko je da dr. Laginja nije mogo govoriti u ime Slovenaca, jer je ovih većina u slavenskom klubu, pače jer svi oni Jugoslavenske sveze nemogu biti proti nagodi radi južnokranjske željeznice i reko je da on neće sa hrvatskim delegati u Budimpešti jer su oni proti Austriji, jer su oni stvorili Riečku rezoluciju, spomenuo je pak, da se sa hrvatskim pitanjem već i Ne — Slaveni have, pak da bi bila dužnost vlada, da do 1917. stvora preduvjetne državno-pravne skupine na jugu, kojoj bi bila jezgra Hrvatska, Slavonija i Dalmacija, kojim bi se pridružila Bosna i Hercegovina, pa valjda i Istria, i s kojom bi u užu svezu stupile slovenske zemlje. Dakako da je tu hofrat Šuklje isao ne sa hrvatskoga nit slovenskoga stanovništva, nego s austrijskoga, al nije mogao ni on odrediti znamenitosti Hrvata u monarhiji.

Dr. Ploj, prvi podpredsjednik Jugoslavenske sveze prigovara ustanovom nagode, i odgovoru Šukljetu, da će nesamo Hrvati nego i on, Slovenac, i još nekolicina Slovenaca glasovati proti nagodi. Ne ide tu o željeznicu nego ide o cjelokupna prava hrvatskoga bratskoga naroda, prava koja Mađjarska vlada nogami gazi. Dok su braća hrvatski delegati u očajnom boju za sveta hrvatska prava, dolje jih mi zapustili nememozemo nit nemišljemo. Nije dosta izjavljati platonično bratstvo s Hrvatima, i u parlamentu, pa u zdravicah, nego ga valja pokazati činom, sada kada su braća Hrvati u krvavom boju.

Gospodin baron Beck, austrijski ministar-predsjednik, htjeo je bagatelizirati hrvatske predstavnike u nagodbenom odboru i Hrvate u obće, te hrvatsko stanovništvo. Al je slabo prošao. Prisposobio je nagodu „kuglofu“ — o čem će Švaba nego o kuglofu! —, u kojih ima i subili

agoda. Ako će gospoda jagoda, moradu i tjesteninu, dobro će njim taknuti.

Odgovorio mu je dr. Ploj. Austrijske vlade nisu razmazile Hrvate, da bi samo jagoda htjeli. Francezka vlada je za četiri godine svoje vlade u Dalmaciji više učinila nego li Austrija u 100 godina. Hrvati nepitaju ništa od vlade za svoje držanje u pitanju nagode. Oni će raditi po svojem uvjerenju i po svojoj dužnosti, prepustajući Becku kuglof sa svimi cibibami.

Baron Morsey koji je već druge puta u parlamentu govorio simpatično o hrvatskom pitanju, oglasio se je također na drzovitost gospodina Becka. Nek se čini i što se hoće, hrvatsko pitanje je tu, njegova se nada zatajiti, ono je ključ cijelomu živovanju monarhije već i u najblizjoj budućnosti.

Te riječi rekao je baron Morsey na naslov barona Becka, i ovaj ih je razumio; pak se onda javio pred odborom izpravca, da on nije govorio o hrvatskom pitanju, nego da je samo polemizirao sa predstavnicima Hrvata.

A kako mora biti hrvatsko pitanje nješto štakaljivoga vidit se stoga što novine nisu donesle nit riječi o govoru Morseyja nitli opazkih Beckovih na to. Beck je načelnik tiskovnog ureda, koj određuje što ima dolaziti u novine.

Hrvatsko pitanje postoji. Hrvatom predstoja borba. Ako budu ljudi bit će njihovo pitanje riješeno povoljno za nje.

U Beču 19./11. 1907.

Nakon običnih formalnosti pročitali su saborski tajnici razne podneske: predloge, prešne predloge, molbe i interpelacije. Među onim posljednjimi nalaze se četiri interpelacije zast. Spiničca i drugova i to: 1) da se činovnikom i službenicima u lješištu Opatija, naročito i listonošam u mjestu Opatija dade lješištni doplatok od najmanje 25%, na njihove dohodke, i da se to lješištu povisi iz IV. u III. razred aklimiletnih doplatka; 2) da se luka u Malinskoj udesi tako da bude odgovarala potrebam pučanstva; 3) da se nalazi e. k. pomorskoj vladi u Trstu i njoj podređenim e. k. uredam, da rabe hrvatski jezik u dopisivanju sa hrvatskim občinama i strankama; 4) da se dade obćini Dubavnici čim veću podporu, da se zaspje njeke komade luke u Malinskoj, te tako zapriječ malariju, koja vlada tamo zbog plitkih kanala. Zast. Mandić sa drugovi upitao je ministra pravosudja kako kani opravdati postupanje sudbenih oblasti u Trstu u poslu uspjeha crnogorskog državnog savjetnika Andrije Radovića.

Zatim se je preslo na razpravu prešnih predloga zast. Schramela i dr. zbog skupocje živeža. Proti prešnosti govorio je slovenski zastupnik Demšar; za prešnost rusinski zastupnik dr. Markov i pošto je govorio zastupnik knez Auersperg proti prešnosti, uzeo je riječ novomenovani ministar poljodjelstva dr. Ebenhoch, koji je sa uspjehom polemizirao sa socijaldemokratima. Ministar je protivan uvozu blaga iz Rusije, Rumunjske i Srbije u Austriju, jer bi tim trpili domaći marvogojci; izjavio se, da će svimi sredstvi podupirati poljodjelstvo, koje, da je temelj naše države; poljodjelstvo i industrija moraju se uzajamno podupirati, jer jedno bez drugoga nemogu obatojati. Ministar su kršćanski socijali živahno i često povladjivao.

Socijal-demokrat Johannis izrekao je žestok govor u českom jeziku proti vladi i prešnosti predloga zast. Schramela. Njemački kršćanski socijal Bieloahavek branio ministra poljodjelstva i svoju stranku od navala socijaldemokrata, koji da misle, da nemože nitko ništa ni pametna ni korisna učiniti za niže slojeve pučanstva ako ne sami.

Rusinski zastupnik Pučinovski govori za prešnost predloga zast. Schramela. Buduća sjednica u petak u 11 sati do podne.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Umirovljenje i odlikovanje. Njeg. Veličanstvo podijelio je g. Eduardu Rode savjetniku kod okružnog suda u Rovinju povodom njegovog umirovljenja viteški križ reda Frana Josipa.

Savjetniku kod istog sudišta g. Kümmerlinu pl. Ehenau podijeljen je istim povodom naslov prizivnog savjetnika bez pristojba.

Ujedno je podijelio Predsjedniku Okružnog Sudišta u Rovinju g. Fr. Dukić željezni red III. razreda i a. sudb. Savjetniku te ravnatelju suda u Puli g. Govaz red Franje Josipa.

Ova odlikovanja dolaze u najbolji čas, kao odgovor podlim onim napadajima kamorine „stampa“ na dva uzorna činovnika.

Natječaj. Kod okružnoga suda u Rovinju ima se popuniti mjesto sudbenog poslužnika. Molbe za to mjesto podnesti valja do 13. decembra; prednost imadu e. k. podčastnici; dokazati treba poznavanja zemaljskih jezika.

Kod kotarskog suda u Puli ima se popuniti jedno il dva mjesta sudbenog kancelista. Molbe poslati predstoještvu okružnog suda u Rovinju do 11. decembra o. g., prednost imadu podčastnici; zahtjeva se osim potrebitih ispita i poznavanje zemaljskih jezika.

Uzorna uprava u zemaljskoj bolnici. Glasilo hrvatskih socijalista pripovjeda skoro nevjerovatne stvari o upravi zemaljske bolnice u Puli.

Kadno je ta bolnica — piše rečeni list — prešla u zemaljsku upravu bio je prvi liečnik dr. Antichievich stalno namješten. Ostali su liečnici podpisali neki papir, kojim su se odrekli mjesta, što no ga uživaju prije u gradskoj bolnici — pa im se je obećalo, da će ih zemaljski odbor sve na novo potvrditi u službi. „Ali“ to se nije dogodilo.

Dr. Peschle, primjerice, bivši primarij, otpušten je naglo a na njegovo mjesto stupio je dr. Šišić brat porečkoga načelnika (i zem. zastupnika. Op. Ured.). Ovomu dadeše u bolnici dvie sobe za ambulatorij premda bijaše bolnica prenatrpana. Njegovim se je izkazom moralo vjerovati, pa i nebili ti izkazi poslije razudjenja lješina ustanovljeni. Sada mu je zemaljski odbor povećao plaću za 1800 K godišnjih. Prelazimo šutnjom preko razloga, koji su vodili zemaljski odbor kod je imenovao ravnateljem dra. Mantovani-a.

Htjeo se je također stalno imenovati ljekarnika bolnice — ali to se nije dogodilo jer... se nije dogodilo.

Nu još ima nešto. Dvojicu sluga odstraniše iz bolnice, te postavise na njihovo mjesto dvojicu Porečana. I tako dalje: Gospodo — zaključuje — kanite se ih starih upravnih sustava, ako želite da pučanstvo susreće simpatično zemaljske autonomne vlasti.

Tako spomenuti list — komu pripuštamo svu odgovornost za navedeno.

Božićni dar Družbi. Stari je običaj darovati siromaha prigodom velikih svečanosti, osobito prigodom Božića i Nove godine.

Obraćamo se u to ime već danas svim našim čitateljima i čitateljicama, vrućom molbom da se obilnom podporom sjete »Družbe sv. Cirila i Metoda za Istru«.

Siromašna je naša Družba, od nikud njoj pomoći osim od milodara. Težak mora biti boj sa jakom protivnicom, crnog »Legom« koja je kud i kamo bogatija i danomice podpomozena od raznih javnih blagajna i sa strane Italije. Čovjeka groza hvata kad promišlja što bi se sve moralo na školskome polju u Istri učiniti, a sredstva nema.

Neka nam o tome priča Družbin odbor, koji mora žalibože na mnoge i mnoge

vruće i potrebite molbe nježno odgovoriti. Na noge dakle, osobito mi ovdje u Puli. Ovdje gdje smo u zadnje vrieme dali toliko dokaza žilavosti proti crnim složnim neprijateljima, pokazimo i na drugom polju kako srca naša za domovinu biju.

Naša braća u Trstu dala su se na junacki posao, te je u malo dana sakupljeno preko sto kruna, a do Božića ima još dana, pa će se ta svota znatno povećati. Mi koji smo tako liepo sledili braću u Trstu u »Narodnoj radničkoj organizaciji« sledimo ih i u tome plemenitome poduzeću te se čim prije sjetimo naše Družbe.

Darove prima uredništvo »Omnibusa«.

»Svačić«.

Primila je i naša papirnica obljubljeni taj koleđar iz kršne Dalmacije. Ciena mu je K 120, skoro badava, uzetvi u obzir njegovu veličinu i krasni raznovrstni sadržaj te upravo umjetničke ilustracije.

Nebi smjelo biti nijednog Hrvata, osobito iz Dalmacije, a da odma ne dobavi koleđar »Svačić«, a u Puli imade dosta braće iz Dalmacije. Čekamo vas dakle na djelo.

Odmah, čim ovo pročitate, skočite u papirnicu via Giulia 1, te ćete tamo dobiti taj koleđar.

Lošinjski kotar.

C. k. kumovi novorodjene Italija Libera Redenta. Iz Maloga Lošinja pišu ovdanjenim »Omnibus«, da su tamo ovih dana kretili djevojeću, kojoj su dali gornja imena na kratu i kojoj su kumovali jedan e. k. činovnik i supruga drugog e. k. činovnika. Siromašno dijete, koja mora već na krstu da prokuha taj austrijsko-iredentljički ričet!

Iz Cressa nam pišu: Dne 7. t. mj. bilo je ovdje ispitno povjerenstvo za javnu pučku školu sa hrvatskim nastavnim jezikom. Komisiju su sačinjavali: upravitelj kapitanata Mesotig; junin asesor Chersich; nadzornik hrvatskih škola Pribil; nadzornik talijanskih škola Piperača; te načelnik sa dvjema općinskim zastupnicima. Upravitelj kapitanata prepustio je s naše strane dva povjerenika: Stjepana Medarica i Vjekoslava Opatića.

Ljudi je pristupilo dosta, premda nijesu imali nego koji poziv, čemu se je u ostalom čudio i sam g. Mesotig, a to s potpunim pravom, pošto je zadnju molbu za našu školu potpisalo do 200 otaca. Ne znamo, gdje su ti pozivi zaspali, nego mislimo da od svega toga malo koristi onima, koji su možda htjeli, da od toga kakvu korist izvuku.

Svi su naši ljudi, — koji pristupiše — zahtjevali školu sa nastavnim hrvatskim jezikom, a njemačkim kao predmet. Djece dužne polaziti školu, našlo se je 91 (velim samo devedeset i jedno), premda naša družbina školu polazi 234 djeca. Činit će se to ettaoćima malo čudno. Nu nije tako. Zadnji puta kapetan Scarpa nije primao onih, koji nijesu potpisali molbe i nijesu imali poziva, pa nekog, koji su bili bez poziva ne pristupiše, misleći, da ih se nebi ispitano.

Naša misao bila je, da do večeri pristupi toliko ljudi k ispitu, ta bude dosta da se ispit protegne do 5/4 sati, samo da više ljudi ne gubi nadnicu, a onda će nadodati drugi.

Očito je, da su na ovo računali i naši protivnici, pa što učinise. Capo guardia, koji stajao na vratima poslije šeste nije htio više puštati ljude u lokal povjerenstva riječima: kapetan neće više da pita — što je naravno bila zgoljna laž.

Na tako laki način odbili su nam polovicu ljudi. Predali smo gosp. upravitelju sutra dan odmah pisan prosvjed proti ovakvom postupku i samovolji.

Gosp. je ravnatelj posve ljepo i u ljudno postupao sa ljudima, te je tako bio na svom mjestu. Protivnici bili su pokunjani i ni riječi čuti bilo nije. Naravno, da su na koncu šjor-asesor i podesta iz-

govoriti. Ovdje u vrijeme crnim na dru- movinu. na ju- upljeno ma još ovećati. raču u. iziciji* podu- Družbe. libusa. ubljeni na mu- a obzir tni sa- ije. oso- dobavi dosta dakle. Eite u no do- Italia pišu o ovih zornja jedan k. ži- a već eden- t. mj. javnu nikom. apita- zskih; ornik rnik sa- pravi- strane i vje- a ni- je u s molbu. a. Ne o mi- oni- a ka- upiše tekim Djece velim našu nit će tako. rimao nijesu li bez e nebi i- pri- dosta samo da će i naš gardia, a nije enstva ta — nam pravi- osvjed o i u- ko bio, poku- rayno, šta iz-

javili, da će oni o stvari izjaviti svaki svoje. Znamo kud to smjera, te nam to ni naj- manje ne imponira. Čekamo c. kr. vladu, hoćel' već ona jednom biti na mjestu, ali znamo da će proći par godina. **Narodni darovi.** Veleč. monsij. D. Niko Turato, župnik- dekan i kanonik u Cresu, darovao je prigodom 25-godišnjice misnikova u 225 kruna na oltar domovine i to: Pripomo- nom djačkom društvu u Pazinu K 50, Družbi sv. Cirila i Metoda za Istru K 50 i Bratovštini hrv. ljudi u Kastvu K 25. Plemenitom rodoljubu i svečaru naše najtoplije zahvale i iskrene čestitke da ga Svemogućji uzdrži još mnogo godina na čast i korist crkve i domovine, koja u- pravo živu potrebu čiti takovih svećenika. **Voloski kotar:** Iz Voloskoga javlja ju, da se je tamo preključer vjenčao dr. Ante Grgurina, ob- činski liječnik u Banjaluci sa dražestnom gospođicom Marijom Fiamina, kćeri po- morskog kapetana i člana občin. vieća, gosp. Benedikta Fiamina. Čestitamo! **Izložba.** Neumorna predsjednica žen- ske podružnice Družbe sv. Cirila i Metoda g. Anka Trinajstić je zamislila i priredila poduprijetu od svih članica izložbu ženskih ručnih radova, koja je u nedjelju dne 17. o. g. otvorena u Narodnom domu u Vo- loskom. — Brojni posjetitelji, među njima mnogi ljecilištni gosti iz Opatije, ne mogu da se dosta nahvale izložbe i nadive mno- gim prekrasnim, ukusnim i precizno izve- denim radovima. Već na dan otvorenja prođalo se mnoge izložaka — Dobitak ide u korist Družbe za Božićno drveće u Voloskom. **Dražestna glazba u Voloskom.** Pod ravnateljstva velezaslužnog g. Artura Gervais nastupila je novostrojena dru- štvena glazba u dva koncerta polučivši uspjeh, kakvom se nije nitko ni iz daleka mogao nadati. Predprošlog čedna imala je prvi koncert u hotelu Bristol u Opatiji izpunjenom do zadnjega kutića občinstvom koje nije prestajalo odobravati i pljeskati nakom svakog komada. Ove nedjelje pako (17/11) držala je koncert u „Nar. Domu“ u Voloskom sa uspjehom koji je razigrao mnogobrojne slušatelje. Na čelu toga novoga poduzeća nalazi se zem. zastupnik dr. Matko Trinajstić a inicijativu dao je ponajviše zaslužni ob- činski načelnik g. dr. A. Stanger. **Pjev. u tamburaško društvo „Ja- vor“ u Miholićima** priređuje sudjelovanjem glazbeno-dramatskog društva u Voloskom u nedjelju dne 24. studenoga 1907., u korist družbe sv. Cirila i Metoda zabavu sa predlasovom i plesom. Svirati će novo- ustrojena mjesna glazba Volosko-Opatija. Pošto je čisti prihod namijenjen u korist družbe sv. Cirila i Metoda, to se darovi primaju sa najvećom zahvalnošću. **Razpored:** 1. Matejovski: „Poputnica Nade“, pjeva mješ. zbor „Javora“; 2. M. pl. Farkas: „Poputnica Hrvatske“, izvadja tambur. zbor „Javora“; 3. Fakin od porta gluma u 3 čina. Prevod iz francuskog. Izvadja dramskičko društvo iz Voloskoga. **Iz Voloskoga javlja ju,** da ženska po- družnica Družbe sv. Cirila i Metoda za Istru priređuje dne 23. novembra 1907. u dvorani „Narodnoga Doma“ koncert sa plesom. — Početak točno u 8 sati na večer. — Ulaznica za gospođu K 2—; gospođice K 1—. Preplate se primaju sa zahvalnošću. Čisti dobitak namijenjen je za nabavu božićnih darova školskoj mladeži. Za vrijeme odmora dijeliti će se sreć- tom ručne radnje izradjene od članica i razni poklonjeni darovi. Umoljavaju se, da bi se i drugi sjellili kojim darom u tu svrhu. Darovi se primaju u „Narodnu Domu“ svaki dan od 2—6 po podne, gdje a sve ručne radnje i svi darovi izloženi.

In Lovrana nam pišu — karlfjere. Ako će koji čovjek stogod vrijednog po- stati, taj neka svakako ne prepusti doći u Lovran, ne bi li mu na njegova vrata sunce zasjalo. A da je tomu tako, ovo nekoliko pri- mjera. Da kod nas stranci uspjavaju, a do- maći propadaju, to netroba ni spominjati. Bilo je raznih društava, a sva su se spli- nula; bila, živjela slavno su zakopana. Kako pa imadu i kod nas talijanski dugu ruku, to oni prave osobitu reklamu ovom mjestu. Oni imadu nekoga Markija, čije dobre strane — samo dobre — mogu svakomu služiti za kazalo, da vidi, kak' se čovjek zna inženjat. Počeo je s tim, da mijenja zvanje, sa sad ih ima više u jedan čas. Bio je hrvatski učitelj, pa postao talijanski općinski tajnik. To je dupla karijera, tajnik i talijanski. Dobio je mirovinu; prima taj- ničku plaću, a što mu nosi talijanstvo? Ali on se ne zadovoljava ni stimp, pa će da se još čimgod pozabavi. Pred par mje- seci je otvorio dućan „in commestibili“ (prošle godine je po mućeč prodavao ugljen i drva), ali mu valjda ni to ne ide dobro, a kako znade, da će se ga i oni na općini brzo zasititi, to on već sadagovori, da bi ostavio tajništvo da mu dućan bolje uspje- va. Sad je pak otvorio i zavod za ogla- šivanje. Tko će dakle njemu pisati ovo mu adrese: Gosp. Marijan Marki, umirov- ljeni hrv. učitelj, segretario comunale, trgovac in commestibili, vlasnik zavoda za plakatiranje i..... Rekao sam da je Marki i općinski tajnik, pa ima ovih dana puneruke posta, ali ne samo on, nego i inkiltra reprezen- tancija. Oni vam naime traže (pomalo da kogod ne čuje) zlatni hrastić, jer im treba novaca, a nemaju ih neboru. Tako su pak ožalosteni, da ih ne mogu naći, da im je općinski savjetnik i ravnajući učitelj talijanske škole, priredio malu razbibrigu. Netko ju je valjda previše razbio, pak je u Peganovoj konobi lampu prevrnuo i eto ti vatre. Nastalo komešanje, vika i zapo- magaj. Gdje su vatrogasci, viču svi a oso- bito magnificus! Ali prije nego su došli vatrogasci, vatra je bila utrouta, a utrnuti su je slavni reprezentanti. Sad pak slabi jezici govore, da će se cijela reprezentanca — na uspomenu tog slavnog djela — za- pisat u pompijere! To su Vam lovranske karijere. **Pazinski kotar:** Izvješće Djačkog Prpomoeuog Društva u Pazinu o prinosima, koje je primilo u mjesecu listopadu: **Gosp. zem. nadzornik Fr. Matejčić u** Trstu K 40—, Prof. Nikola Žic u Pazinu K 10—, Prof. Franjo Novljan u Pazinu K 20—, Gosp. Hinko Leban c. kr. vjez- baonički učitelj u Proseku (po zem. nad- zorniku Matejčiću) K 100—, Četvrtina čis- toga prihoda od koncerta dne 21. 8. u proslavu 40-godišnjice „Hrv. Čitanice“ u Kastvu po g. V. Rubesi K 73-42, Gosp. Nikola Iveša u Ljanzanu sabrac na piru kćeri Marijo K 4-60, Gosp. Martinolić Mojs- lav u Malom Lošinju K 2-60, Gosp. Mar- rolli Antun K 2-60, Gosp. ravnatelj I. Kos u Pazinu K 10—, Gosp. Klemen Josip u Sv. Petar u šumi K 1—, Uprava dnev- nika „Balkan“ u Trstu K 13-76, Polovica iznosa sahranog od gđne Antice Tomičić u Pčinu K 84—. Hvala svima! **Odbor.** **Mjesto občinskoga tajnika.** Glavar- stvo občine Labin raspisuje natječaj na mjesto občinskoga tajnika sa godišnjom plaćom od 2400 K. Molbe valja položiti do 10. decembra. Molitelji nesmiju imati manje od 24 niti preko 40 godina. Pred- nost imali će oni koji budu mogli doka- zati, da su viesti svim občinskim poslovom, da su svršili jednu srednju školu i da poznaju jezike. **U Sovinjaku** će se dne 24. tek. mj. u kući broj 15 obdržavati redovita glavna

godišnja skupština podružnice Družbe sv. Cirila i Metoda za Istru, sa sljedećim redom: 1. Pozdrav ravnatelja; 2. Izbor novog odbora; 3. Upisivanje novih članova i 4. Ples u kući br. 17. u Brdi Sovinjak. Očekuje se, da pristupe članovi u ve- likom broju te i druge dopelju, da se upišu. **Porečki kotar:** **Častnom Uredništvu „Naše Sloge“ Pula.** Brez da se pozivjem na čl. o štampi uljudno molim to Slavno Uredništvo da izvoli uvrstiti, istini na čast u doj. br. N. S. sljedeći **Izpravak.** Nije istina što piše dopisnik iz Mon- trilja (rekte Tinjana) u broju 64 „N. Sl.“ tobože da plovanija montrijska je zapu- šćena i da župnik je ovdje (u Montrilju) za veliku nesreću. Protivno istina je da župnik izpunja savjestno svoju dužnost i da njegova župa Boga hvala, veoma dobro napreduje. Nije istina, da ja uagovaram i silim (!) montrijske da držu za talijane, jer ja po- znađem svoje ljude i znađem vrlo dobro, da u Montrilju samo jedna jedina stranka obstoji i ta jest narodna; dakle od svoje strane, ne vidim potrebu u to se pačati. Ima i ovdje istinabog, kako po svudje, razmirica, ali te nijesu drugo nego osobne strasti i hiri, nipošto narodni. Tko me iole pozna, znade da se ja ne bavim poli- tikom. **Gosp. dopis. proli istini piše** kad tvrdi, da ja sam dao zvoniti uz prkov montri- ljcima kada su isli na 28 svib. glasovati u Karolju. Neka dopisn. dojde u Montr. pak će se osvjedočiti gledajuć moj „Liber missarum“, da baš na 28. maja imao sam godišnjicu za pok. M. Pinčana, dobroćinca ove župne crkve. Nije istina što kaže do- pisnik da kada je bila susa, pop (ja) je predikao izpred oltara „sada neka Vam Vasi muževi dadu kišu i neka Vam zemlju natopse“. Bogu hvala znadem šta ljudi mogu i šta ne, i bedak nijesam za reći ono što nije za govoriti. Istina je da re- koh: „braćo, molimo, jer kao sami vidite, osim Boga, nitko ne može nas pomoći“. Nije istina da pripovijedam jedino od izbora, dali istina je da svake nedjelje tumačim jedino sv. evandjelje i priporu- čujem puku međusobnu ljubav i mir. Nije istina da ja sijem mržnju; ovo nije moje zvanje, za to su drugi. Nije istina da nemamo škole, dok svaki vrbac znade, da ova pučka hrvatska pomoćna škola, obstoji već 25 god. i da je dostatna za ovo pučanstvo. **Montrilj 10. studenoga 1907.** M. Degrassi župnik. **Pustili smo da se čuje i drugo zvono** te prepućamo stvar našim dopisniku. **Otvorenje novo postajice.** Dne 10. o. g. otvorena je nova željeznicka po- stajica Karolja na pruzi Trst — Poreč državne željeznice. Ova postajica je bila vrlo potrebita za ono i susjedna sela, koja su zbog pomanjkanja potrebitih cesta od ostalog svijeta odtrgnuta. Postajica služiti će osobnom prometu, te za priljagu i za vozni promet; vozne karte dobivaju se na postaji a za priljagu plaća se naknadno. **Osjeđuravajuće društvo za blago.** Tajnik gospodarske zadruge i posjednik u Podgradu g. Dragutin Gobec pozivlje sve gospodare onog kotara, da se prijavo za ustrojjenje osjeđuravajućeg društva za blago. On će sazvali glavnu skupštinu čim mu se za to prijavi dostatna broj gospodara. Pozdravljamo lekreno u namisao g. Gobca i našim gospodarom preporučamo toplo, da se svi njegovu pozivu odzovu.

Koparski kotar: **Izpražnjena učiteljska mjesta.** U Koparskom školskom kotaru imadu se po- puniti učiteljska mjesta sa slovenskim je- zikom u Kubedu, Predloki i Crotlću te u Dolini; sa slovenskim naukovnim a ta- lijanskim jezikom kao predmetom u Mare- zigah (nadaučitelja i podučiteljice) u Šmarju i kod Sv. Antona. Molbe valja predložiti c. k. kot. škol. vieću u Kopru 14 dana nakon trećeg o- glasa u službenom listu. **Iz Buzeta nam pišu:** Daje se na obće znanje, da će „Po- družnica družbe sv. Cirila i Metoda za Istru, u Podkuk-u obdržavati svoju redov- itu godišnju glavnu skupštinu u nedjelju dne 24. o. mj. u 4 sata poslie podne u kući Jure Markežića u Sv. Uldriku. Pozivlju se svi rodoljubi, da što mno- brojnije ovoj skupštini prisustvuju. **Franina i Jurina.** **Fr. Hod ovan, hod ovan Jurino, ču ti nec poveč.** **Jur. A sajet, a ce?** **Fr. Ce ne znas, da je bil Piero Kroculo va Rovinje?** **Jur. A sajet, a ce je udela?** **Fr. Su ga tuzili do komuna, da je kantal Zivio Spincić i da je delal barutu.** **Jur. A je ca latil?** **Fr. A ce čes, da lati, kada ni udelał nis zlega, nego sen cul, da kada je prisel do Rovinja, da je rekel kada su ga pitali. Koliko Piero? A on da je od- govoril „Jente onesta non čapa ca- stigo“.** **Jur. Ma vero njin ju je petal.** **Fr. Jos, da je imel jedan numer do 5. do soldati i da je se rugal, da je latil 5 miseci.** **Jur. Dobro se je domisela, njim je dal dosti tabakat pod nos.** **Fr. Bog gren z barku va Valun.** **Jur. Pozdravi Milorda.** **Razne primorske viesti.** **Velika obiteljska nesreća.** Iz Trsta nam pišu 18. o. mj. Ovdasnju obće što- vanu i rodoljubnu obitelj Munkočevu za- desila je u subotu strašna nesreća. Član te obitelji g. Josip Mankoč nastanjen na Sv. Petru u Kranjskoj sa obitelji, prošao je u subotu sa jednim znancom na lov. Nesrećom pade ovaj posljednji, puška u- dari o kamen, odapne se i sav naboj pu- godi u truhk g. Mankoča. Ovoj premiu izu sebe mladu udovu sa dvoje djece te ljubljenu braću, sestru i bezbroj prijatelja u najvećoj tuži. Mrtvi ostanci dovezeni su utorak u Trst i pokopani u obiteljskoj grubnici. Teško uciviljenoj obitelji i svojiti naše naj- srdčajnje saučesće a velebrludnom Josipu, milom i dobrom prijatelju viečni mir i pokoj! **Mjesto zapovjednika gradskih stra- žara.** Upravno vieće grada i občine Pula raspisuje natječaj na mjesto zapovjednika gradskih strážara sa godišnjom plaćom od 2100 K sa stanarinom od 525 K i odštetom za adielo od 490 K sa pravom na mirovinu i petogodišnjem doplascima. Molbe sa odnosnim svjedocbama o dobi, pripadnosti, sposobnosti itd. treba poslati do 14. decembra občinskom u- pravnom vieću u Puli.

Glavna skupština „Edinosti“.

Političko društvo „Edinost“ u Trstu držat će u nedjelju, dne 24. studenoga, svoju javnu glavnu skupštinu u velikoj dvorani „Narodnoga Doma“.

Na dnevnom je redu:

1. Pozdrav predsjednika.
2. Izvještaj tajnika.
3. Izvještaj blagajnika.
3. Biranje odbora.
5. Eventualia.

Polit. društvo „Edinost“, koje je tili sjajno povelu svibanjsku izbornu borbu, pa i inače ove godine polučilo krasnih pobjeda, može da se vedra i ponosna četa prikaže narodu sa računima svojega rada.

Ponovni natječaj na mjesto zemaljskog veterinarara kod pokrajinskog odbora u Poreču raspisan je do 20. novembra. Uvjeti su poznati iz prvog natječaja. Za prvi natječaj priglasilo se je, koliko nam je poznato, molitelja, koji odgovaraju svim uvjetima natječaja. Nu bi reč, da nebiše među molitelji odučaog Talijana, kakvog traže gospoda u Poreču. Naći će ga stalno putem drugog natječaja ali mi upozorujemo već sada carsku vladu na činjenicu, da molitelji mora da znadu nesamo talijanski već također hrvatski ili slovenski. I na to ćemo paziti kod popunjavanja tog mjesta strogo.

Novo pokrajinsko društvo za osjeganje životinje. Namjesticom objavom priobćenom u „pokrajinskom zakonskom listu“ prijavljena su popravljena pravila novog pokrajinskog društva u Istri za osjeganje životinje. Zemaljski sabor prihvaćio je te promjene u svojem zasjedanju god. 1904. Djelovanje društva započeti će čim prije pošto su sve predradnje gotove. Na temelju pravilnika može djelovanje započeti čim bude prijavljeno za osjeganje bar 2000 glava životinja, koje su osjeganju podvrzene.

ZAHVALA.

Prigodom dvadesetpet godišnjice moga misnikovanja, saletise me ponovno prijatelj i znanci, osobito braća svećenici, prečastni ovomjstni zborni Kaptol, velecjenjena predsjedništva naše gospodarske, posujilničke, mlinarske zadruge, čitaonice, te učiteljski zbor naše hrvatske družbine škole u ime svoje i u ime 350 svojih učenika, raznovrstnim ljubeznivimi čestitkama i pozdravi — svima se ovim putem najusrdnije z-hvaljujem, a osobito mojim dobrim premilim župljanim, koji se u predvečerje tog dana okupili oko naših dženih tamburašića i pjevačića pod mojim stanom, te zanosnimi poklici (dok ih nije občinski redar «in nome della legge» rastjerao sa prenatrpanih ulica oko moje kuće) pozdravljali me, onako zanosno i ljubeznivo kako to oni znadu a kako ja to nit izdaleka zaslujujem.

Još jednom svima i svakom pojedinom srčana hvala uz preporuku danje njihove naklonosti, ljubavi a osobito molitvi a na ovom tili izloženom poprištu narodnog našeg preporoda.

CRES, 12. studena 1907.

Kanonik N. TURATO
nadpop. župnik-dekan.

Narodnom občinstvu preporuča svoju bogato snabdjevenu robnu trgovinu

Marko Zović
krojački majstor

PAZIN — Narodni dom.

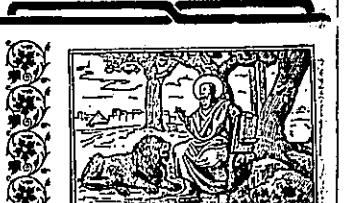
Naručbe obavlja brzo i točno uz umjerene cijene.

OLOVKE
u korist družbe sv. Cirila i Metoda
dobljavu se u
tiskari Baginja i drug. u Puli
prije (J. Krmpotić i dr.)
uz cianu od 2 do 10 para.

Jeftino česko PERJE
za krevete
5 kg. novo čišćeno K 900, boja K 72 —
biele pahuljice čihane, 18 — „ 24 —
kao snieg biele paha.
Ulice čihane . . . 30 — „ 36 —
razašljive se franko pouzdećem.
Zamjenjuju se i prima natrag uz naknadu
tovar. troška.
Benedikt Sachscl, Lobes, br. 259
pošta PILSEN, Česka.

Važno za s akoga!
Za čudno malenu cijenu od for. 3-20
dobjije se jednina ciela garnitura od 16 kom,
1 žepna remontoir-
ura od nikela marka
„System Roskopf“,
sa 3 godišnjim jam-
stvom; 1 elegantan
franc. lanac od ni-
kela sa privjeskom;
1 elegantna godin-
igla za ovratnik;
2 elegantna posuđa
prstenja sa imitira-
nim kamenom; 1 par (2 kom.) pozlaćenih
pućeta za mušete, marka „Garantie“;
2 pozlaćena pućeta za ovratnik; 3 pozla-
ćena pućeta za košulju; 1 par (2 kom.)
punciranih srebrnih naušnica; 1 elegantno
žepno ogledalo.
Svih ovih 16 predmeta sa nikel-
remontoir satom, salje pouzdećem uz cijenu
od samo for. 3-20

Mich. Horowitz,
Krakov, Kotelek 4.
Što ne odgovara prima se natrag u
roku od 8 dana, a novac se povraća, te
je svaki rizik isključen.
Bogato ilustrovane kataloge (preko
1000 slika) ura. mizikalija i drugih op-
tičkih stvari, šalje badava i franko.

Zeludčane kapljice
prije zvane i poznate pod imenom
Markova kapljice
sredstvo protiv elabosti želudca, inenito protiv p-
manikanja teku za jelo, proti grizu i grčevima u
želudcu i trbuhu, proti nadutosti od vjetрова.
Poslije teškog masnog ili preobilnog jela podupiru
naravanu probavu. 1 tućet 4 K, 5 tućeta 17 K,
10 tućeta 32 K, franko postavljeno na svaku poštu.
Molim izvolite mi poslati još 12 boćica
želudčanih kapljica jer mi nužno trebaju pošto
na meni upravo čudotvorje. Boto Pazić, Kaštel stari.
Molim pošaljite mi jedan tućet kapljica pošto
pošto sam uvjeren već kod prijašnjih naručba da
djeluju izvratno, te čn svako z godom iste mojim
prijateljima preporučiti. — Ovakoviti dopisa, koje
ne mogu sve ovdje navesti hanđem još mnogo,
te stoji svakome na uvid.
Ovo kapljice pripravija samo Gradska ljekarna u
Zagrebu, pak zato treba kod naručbe pisati toćao
na adresu:
Gradska ljekarna Zagreb,
polag trga sv. Marka 20.

Dvostruki elektro-magnetički KRIŽ ili ZVIEZDA
R. B. broj 86967.
Telefon br. 45—22.
jest elektro-magnetičkim načelima sastavljeni stroj,
koji kod uloga, rućne, saime (težkog disanja), ne-
spavanja, zjenja u uhu, neurjalje, glavobolje (mi-
grajne) kucanja srđca, zubobolje, mućevne slabosti,
studenog rćka i nogu, padavice (epilepsije), mokronju
postelje, najgati, neavjostice, naglućost, drhtanja
na tiliu, influence akćpnane sa boluću hriba, hile-
dila (malokrvnosti), želućanih grćeva, bezidećnosti,
lećhassa, punokrvnosti, svih ućnih grćeva, kops-
chodće, tećesnih grćeva, hilmorrhoida, kao i kod
svobće slabosti itd. služi kao nenakćrijljivo sred-
stvo, pošto elektro-magnetićka struja cilem čovj-
ćnim telom djeluje, čime se rećene bolesti u naj-
krućem vremenu izleće.
Poznato je, da liećnici kod navedenih bolesti
vićekratno elektrizovanje tela upotrebljuju, ali ipak
na tej naćni; da jaka struja samo prolazno i po-
vremenom kroz telu prolazi; doćim naprotiv tonu
struje elektro-magnetićnog križa ili zvieda R. B.
br. 86967, kako je jur rećeno, umjerena naćnom
magnetićno na tćelo djeluje, što svakako brzom
zilećenju dovedl, nego li prvi postupak. — Do 20

godina stare bolesti izlećene su sa molju strojem
posve! Od izlećenja sa molju strojem R. B. broj
86967 izrećene zahvala kao i od odlećenja elojeva
lećane svjedodćbe i priznanice iz svija strana sviećta
pohranjene su u mojoj pismohrani, gdje stoji sv-
komu u svako doba na uvid. **GDJE NUĆEDAN LIEK**
NIJE POMOGAO, MOLIM POKUŠATI MOJ STROJ, jer
je to sigurno sredstvo proti gore navedenim bole-
stima, a onaj bolestnik, koji po mojem stroju nabl
bio izlećen najdalje u roku od 46 dana, dobliva
novac natrag.
Upozorenjem osobito p. n. občinstvo na to, da
se ovaj stroj ne smije zamjenjivati sa Volllinim, koji
je poradi svoga neuspjeha zabranjen u Njemackoj
kao i u Austro-Ugarskoj, doćim moj dvostruki
elektro-magnetićki križ ili zvieda R. B. br. 86967
osobito se hvall i uživa vanrednu dopadnosć poradi
svoje izvratne ljekovitosti.
MAJI STROJ STOJI 6 K. Rabiti ga mogu samo djeca
i jako slabo gospodje.
VELIKI STROJ STOJI 8 K. Rabl se kod ostarijih 20-
ćetih godina, kronićnih bolesćih;
Dopisivanje i narućbe obavljaju se i u hrvat-
skom jeziku. Pouzdećem ili ako se novac unapred po-
salje, razaslijo glavna prodavacna za tu i inozemstvo
ALBERT MÜLLER,
Budimpešta, Vjići Kolar,
Vadarska ulica br. 34.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

Prima zadrugare, koji uplaćuju sadržanih djećova jedan ili viće
po krana 20.
Prima novac na štednju od svakoga, ako i niće član to
ćisto bez ikakvog odbitka.
Vraća na štednju uložene iznose do 2000 K bez predhodnog
odkaza, a iznose od 2000 K
ako se niće kod uložnja suglasno ustanovio vedl ili manji rok sa
odkaz, uz odkas od 8 dana.
Zajmове (posude) daje samo zadrugarom, i to na hipoteku
ili na mjesecno
i sadržnice uz garanciju.
Uredovni sati svaki dan od 9—12 sati prije podno i 3—6 sati
posle podno; u nedjelja i blagđano
oalm jultija i augusta mjeseca od 9—12 sati prije podno.
Drućvena pisarna i blagajna nalazi se u vialo Carrara vlastita
kuća (Narodni Dom) prvi pod desno, gdje se
dobivaju publicke informacije.
Ravnateljstvo.

TRAŽITE SVUDA!

SVI HRVATI
PUŠE
U KORIST
HRVATSKE
ISTRE.
JER KUPUJU:
TUJĆICE I
CIGARETINI PAPIRIC
CIRILO-METODSKIH
ZIDARA
GLAVNO SKLADIŠTE
U KNJIZARI:
CIRILO-METODSKIH ZIDARA
ZAGREB, FRERKOVICEV trg. R. 4.

POMOZITE

J. Kopać
Svijećarna na paru
J. Kopać, Gorica, ul. Sv. Antona b. 7.
Preporuča pred. svjećstvu, crkvenom starećinstvu, p. n. glavnom ob-
ćinstvu sviećće iz priješnog pćelnog voćka. Kilogram po E — Za prije-
nosć jamćim s K 2.000, Tuzlas Myrrhae, Styraz, šitilja i stakla za
vjetno sviećće pojećinjo cijeni. Og. Trgovćima preporučam sviećće za pogrebe,
za boćićno drvo, vjetralni sviećć i med najćiećinje vret u većma niske cijene.
Zati voćak kupujem u svakoj mćoćnosti po najćiećij ćenovnoj cijeni.
— Za nabavju šaljem oćjenik franko.